

Metody ombudsmanské praxe

Úvodní seminář Právní kliniky

JUDr. Otakar Motejl

JUDr. Pavel Varvařovský

Mgr. Anna Šabatová, Ph. D.

Působnost ochránce

- **ochrana osob před jednáním úřadů** (§ 1/1)
- **národní preventivní mechanismus** (§ 1/3)
- **antidiskriminační těleso** (§ 1/5)
- **sledování vyhoštění** (§ 1/6)

Sledování vyhoštění (§21a)

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

- **správní i trestní vyhoštění, průvoz**
- **účast na realizaci transportu**
- **zpráva o provedeném sledování**
- **zjednání nápravy nebo „sankce“**

Antidiskriminační těleso (§21b)

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

- „přispívat“ k prosazování rovného zacházení
  - metodická pomoc
  - výzkum
  - doporučení

Detence - NPM (§21a)

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

- **systematické návštěvy zařízení**
- **zpráva o návštěvě zařízení**
- **zjednání nápravy nebo „sankce“**
- + souhrnná zpráva**

Ochrana osob před jednáním úřadů

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

Veřejný ochránce práv působí k **ochraně osob** před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je **v rozporu s právem**, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím **přispívá k ochraně základních práv a svobod**.

(§ 1 odst. 1)

Subjekty v působnosti

- ministerstva a ústřední správní úřady (zákon č. 2/1969 Sb.)
- podřízené správní úřady (zřízeny zákonem – čl. 79 Ústavy)
- orgány obcí a krajů při výkonu přenesené působnosti
- PČR, AČR, Vězeňská služba, veřejné zdravotní pojišťovny

Subjekty mimo působnost

- Parlament, prezident republiky, vláda
- NKÚ
- zpravodajské služby
- OČTŘ (s výjimkou správy soudů a státních zastupitelství)

Procesní postupy

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

Zahájení šetření

- na podnět dotčené osoby
- z vlastní iniciativy

Podnět (§ 11)

- označení stěžovatele
- označení napadaného úřadu
- skutkové vylíčení problému
- doklad o vlastní snaze věc řešit (princip subsidiarity)
- napadaná rozhodnutí v přílohách

Handwritten notes on a document, including a stamp dated 23. 05. 2014. The text is partially legible and appears to be a list of names and addresses, possibly related to the 'Podnět' (complaint) mentioned in the slide.

Odložení podnětu (§ 12)

- nespadá do působnosti (cca 60%)
- „actio popularis“
- nedoplněny náležitosti
- starší 1 roku
- soud
- opakovaný a stejný

+ zjevně neopodstatněný

Zahájení šetření (§ 14 – 16)

- nahlížení do spisů
- rozhovory s úředníky
- právo na vysvětlení
- povinnost úřadů podat právní stanovisko
- povinnost provést ochráncem navržené důkazy, úkony dozoru
- právo na účast při ústním jednání

Zpráva o šetření

- úřad nepochybil (§ 17)
- úřad pochybil (§ 18/1)

Reakce úřadu

- Úřad uznal a dostatečně napravil - ukončení věci § 18/2
- Úřad uznal, ale nenapravil dostatečně - pokračujeme
- Úřad neuznal - pokračujeme

Závěrečné stanovisko (§ 18/2 + § 19)

- Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě:
  - přezkum nezákonného rozhodnutí
  - odstranění nečinnosti
  - disciplinární řízení
  - trestní stíhání, stíhání pro správní delikt
  - náhrada škody
  - jiné (pracovněprávní postih,...)

Reakce úřadu (§ 20)

- Úřad uznal a dostatečně napravil - ukončení věci § 20/2
- Úřad uznal, ale nenapravil dostatečně - pokračujeme
- Úřad neuznal - pokračujeme

Sankce (§ 20/2)

- vyrozumění nadřízeného úřadu/vlády (žádáme opatření po něm)
- lze opakovat a stoupat v rámci hierarchie
- medializace kauzy včetně sdělení odpovědných osob

V případě Kamenec úřad pochybil

Obyvatelé ulice Na Kamenec v Orlové si stěžují, že na jejich podněty reagují úředníci výhradně.

ORLOVÁ. Obyvatelé ulice Na Kamenec v Orlové si stěžují, že na jejich podněty reagují úředníci výhradně.

Stížnost občanů v úřadu odmítl, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku. Úředníci odmítají stížnosti, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Kde udělali úředníci chybu? V případě ulice Na Kamenec

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Úřad odmítl stížnost, protože podle úředníků, kteří na stížnosti reagují, je ulice Na Kamenec v Orlové v pořádku.

Zpráva sněmovně (§ 24/1 b)

- nedosáhne-li ochránce nápravy ani sankcí vyrozumí sněmovnu
- bezzubé

Zvláštní oprávnění

Mgr. David Slováček / 2014. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2014

- **legislativní doporučení (vláda, ministerstvo)**
- **návrh na zrušení podzákonného předpisu (ústavní soud)**
- **účastník říz. o zrušení zákona (ústavní soud)**

- **Žaloba ve veřejném zájmu (správní soud)**
- **Kárná žaloba – soudní funkcionář (NSS)**
- **Navrhování přisedících pro kárné řízení exekutorů (NSS)**
- **Amicus curiae, opatrovník (Ús, NSS, NS,...)**

- **Čtvrtletní zpráva (sněmovna)**
- **Souhrnná zpráva (sněmovna)**